

Een verkenning naar de mogelijkheden om zelftesten te gebruiken voor het verkrijgen van een toegangsbewijs

Werkgroep Zelftesten voor Toegang

Datum 15 juni 2021

Inhoud

1	Kansen en risico's van het gebruik van zelftesten voor toegang—3
1.1	Over het toegangstesten—3
1.2	Voordelen van het gebruik van zelftesten—3
1.3	Risico's en uitdagingen van het gebruik van zelftesten—4
1.4	Scope van het advies—5
2	Relevante ervaringen nationaal en internationaal—6
2.1	Ervaringen met gecontroleerd (zelf)testen in het tertiair onderwijs—6
2.2	Ervaringen met zelf testen onder begeleiding bij de brandweer op Schiphol—6
2.3	Ervaringen met online surveillance in het onderwijs—7
2.4	Ervaringen met zelftesten voor toegang in Europa—8
2.5	Conclusies—9
3	Veilig gebruik van zelftestuitslagen—10
3.1	De gevoeligheid van zelftesten—10
3.2	De controleerbaarheid van zelftestuitslagen—10
3.3	Benodigde mate van controle—12
3.4	Conclusies—12
4	Randvoorwaarden voor gecontroleerd zelftesten—13
4.1	Gebruiksvriendelijkheid—13
4.2	Voorkomen van misbruik—13
4.3	Gebruik van de juiste testen—14
4.4	Adequate verwerking van persoonsgegevens en privacy—14
4.5	Andere relevante wetgeving—18
5	Haalbaarheid van zelftesten voor toegang—19
5.1	Controlevormen—19
5.2	De digitale teststraat—19
5.3	Zelf testen op een controlelocatie—20
5.4	Zelf testen met thuiscontrole—20
6	Advies—21
6.1	Conclusies en aanbevelingen—21
6.2	Slotsom—23
Bijlage 1: Samenstelling werkgroep—24	
Bijlage 2: Controlevarianten—25	

1 Kansen en risico's van het gebruik van zelftesten voor toegang

1.1 Over het toegangstesten

Sinds begin dit jaar is in het kader van de Fieldlabs en de pilots Testen voor Toegang geëxperimenteerd met het veiliger maken van activiteiten door daaraan voorafgaand aan de activiteit te testen. Via testen kunnen mensen geïdentificeerd worden die met het SARS-CoV-2 virus besmet zijn. Doordat deze mensen geen toegang krijgen tot de activiteit kan een activiteit veiliger plaatsvinden.

Met de Tijdelijke wet coronatoegangsbewijzen is een wettelijke grondslag voor dit toegangstesten gecreëerd¹. Bedrijven en (onderwijs)instellingen die onderdeel uitmaken van specifieke sectoren kunnen van het toegangstesten gebruik maken. Het gaat dan om sport- en jeugdactiviteiten, culturele instellingen, evenementen, restaurants en overige horeca. Daarnaast kan het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en het hoger onderwijs (ho) bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen om er met behulp van testbewijzen voor te zorgen dat aan meer studenten meer fysiek onderwijs gegeven kan worden op een zo veilig mogelijke manier. De inzet van toegangstesten door overige individuele bedrijven en instellingen is niet gereguleerd.

Bedrijven en (onderwijs)instellingen kunnen zelf kiezen of ze gebruik willen maken van het toegangstesten. Door gebruik te maken van toegangstesten kunnen activiteiten eerder of anders plaatsvinden dan wanneer hier geen gebruik van gemaakt wordt. Zo geldt in een theaterzaal per 5 juni een maximale groepsgrootte van 50 personen op anderhalve meter afstand. Met toegangstesten geldt een maximale groepsgrootte van een derde van de beschikbare stoelen en kan de anderhalvemeterregel losgelaten worden. Doel van dit testen is om mensen te identificeren die het risico lopen om tijdens de activiteit besmettelijk te zijn voor anderen.

Bij het toegangstesten wordt in het huidige beleid van mensen verwacht dat zij zich maximaal 40 uur voorafgaand aan een activiteit laten testen. Hiervoor zijn speciale teststraten ingericht, waar de monsterafname door professionals gedaan wordt en een mix van verschillende testen beschikbaar is: antigeentesten, ademtesten en LAMP-testen. Een negatieve testuitslag wordt vervolgens omgezet in een coronatoegangsbewijs, die op de locatie van de activiteit getoond kan worden².

1.2 Voordelen van het gebruik van zelftesten

Zelftesten zijn testen, waarbij mensen zelf de monsterafname doen en de testanalyse uitvoeren en aflezen. Antigeentesten die als zelftest gebruikt kunnen worden zijn tegen een lage prijs breed beschikbaar en kunnen thuis eenvoudig uitgevoerd worden. De werkgroep verwacht dat mensen het gebruik van zelftesten voor toegang als een minder grote drempel ervaren dan de reeds gebruikte testen voor toegang:

- Testafname: Een zelftest is gemakkelijk in de afname en interpretatie. In vergelijking tot diverse testen die door professionals gedaan worden maakt

¹ Hierbij merkt de werkgroep op dat er straks ook andere manier zijn om toegang te krijgen, namelijk via een vaccinatiebewijs of bewijs van doorgemaakte infectie.

² Naast een negatieve testuitslag biedt de wetgeving ook mogelijkheden om een bewijs van vaccinatie of een bewijs van herstel van een infectie naar een coronatoegangsbewijs om te kunnen zetten.

een zelftest geen gebruik van een diepe neusswab, waardoor de test minder onprettig is en zelf kan worden afgenomen.

- Testomgeving: Een zelftest kan worden uitgevoerd in de thuisomgeving. Men hoeft in principe niet te reizen voor een afname. Dit scheelt in termen van benodigde inspanning en in reiskosten.
- Infrastructuur: Bezien vanuit de verschillende testsporen maakt zelf testen de organisatie van de testinfrastructuur in potentie simpeler met mogelijk ook lagere kosten.

Zelf testen kan daarmee het animo voor toegangstesten vergroten. Dit kan in het bijzonder spelen voor de meer kortdurende of terugkerende activiteiten en voor mensen of gezinnen die niet in de nabijheid van een teststraat wonen³. In aanvulling hierop biedt het gebruik van zelftesten de mogelijkheid om de tijd tussen het testmoment en de activiteit te verkorten, waardoor de kans op een besmetting tussendoor verkleind wordt. Op dit moment geldt dat mensen zich maximaal 40 uur voorafgaand aan de start van een activiteit moeten laten testen. Doordat zelftesten een snelle uitslag geven en mensen het eenvoudig thuis kunnen doen voordat ze naar een activiteit gaat kan deze tijd verkort worden.

1.3

Risico's en uitdagingen van het gebruik van zelftesten

Naast de hiervoor genoemde kansen zitten er aan het gebruik van zelftesten ook risico's en uitdagingen. Deze hebben hoofdzakelijk een negatieve impact op de veiligheid van bezoekers – het uiteindelijke doel van toegangstesten – en zitten met name op de controleerbaarheid, de prestaties van zelftesten, uitvoeringsaspecten, implementatietijd en doelmatigheid.

- Prestaties van zelftesten: uit veel validatie-onderzoeken is bekend dat antigeen-sneltesten minder presteren dan PCR-testen⁴. De specificiteit van beide testmethoden is zeer hoog, maar de sensitiviteit van antigeen-sneltesten ligt aanmerkelijk later (gemiddeld zo rond de 80-90%). Antigeen-sneltesten kunnen mensen met een lage virale load missen. Dit is met name risicovol wanneer mensen met een beginnende infectie de test gebruiken die op termijn besmettelijk kunnen worden voor anderen. Voor testen in het algemeen, maar antigeen-sneltesten in het bijzonder, geldt daarom dat de testuitslag een momentopname is en risico's bij het toegangstesten beperkt kunnen worden door de tijd tussen testafname en activiteit zo kort mogelijk te houden. Uit onderzoek is bekend dat antigeen-sneltesten daarnaast minder gevoelig zijn bij zelfgebruik dan bij professioneel gebruik, de sensitiviteit ligt naar schatting zo'n 10-15% lager⁵. Hiervoor zijn een aantal mogelijke verklaringen. Allereerst maken professionals gebruik van een invasievere afnamemethode, waarbij meer viraal materiaal geïsoleerd kan worden. Daarnaast is het denkbaar dat professionals de handelingen beter uitvoeren dan mensen die hier geen of slechts beperkte ervaring mee hebben. Tenslotte is het denkbaar dat de uitslag verkeerd of te vroeg afgelezen wordt.
- Controleerbaarheid: bij een zelftest is moeilijk te verifiëren wie de test heeft uitgevoerd, of dat op een juiste manier gebeurd is, wanneer de testafname heeft plaatsgevonden en of de testuitslag juist is afgelezen. Bij eventuele inzet hiervan moet een afweging gemaakt worden tussen de mate waarin

³ Een definitie van nabijheid wordt in dit advies niet gegeven. Dit is grotendeels een subjectief gegeven die van verschillende factoren afhangt, zoals de feitelijke afstand, de mate waarin iemand de beschikking heeft over vervoer, de tijdsinspanning in relatie tot de activiteit, et cetera.

⁴ <https://lci.rivm.nl/antigeensneltesten>

⁵ <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.02.21.21252153v1>

we van burgers kunnen verwachten dat ze dit op een correcte manier doen en de risico's die kunnen ontstaan bij niet juist gebruik van zelftesten. Om deze inschatting goed te kunnen maken is nader onderzoek nodig.

- **Uitvoeringsaspecten:** los van de verifieerbaarheid en de prestaties van zelftesten zijn er ook uitvoeringsvraagstukken die opgelost moeten worden. Zo moet uitgewerkt worden hoe een zelftestuitslag omgezet zou kunnen worden in een coronatestbewijs, welke zelftesten hiervoor geaccepteerd worden, en hoe eventuele vormen van digitale of fysieke controle gebruikt kunnen worden met inachtneming van het juridische kader en aspecten als dataveiligheid en privacy, of er distributie van zelftesten vanuit de overheid nodig is, et cetera. Daarnaast moet duidelijk worden wat de implementatietijd is en de bijbehorende kosten

1.4 Scope van het advies

Door het LCT, de Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit is een tijdelijke werkgroep ingericht met als doel om te verkennen of, en zo ja hoe, een negatieve zelftestuitslag gebruikt kan worden voor het verkrijgen van een coronatestbewijs. Dit in aanvulling op de testlocaties die nu voor het toegangstesten ingezet of gebouwd worden. De samenstelling van de werkgroep is opgenomen in bijlage 1.

Aanleiding voor het oprichten van de werkgroep is de in de Tweede Kamer aangenomen motie Westerveld en Paternotte⁶, waarin de regering opgeroepen wordt om te onderzoeken op welke wijze zelftesten zonder begeleide afname en met begeleide afname (op afstand) voor een toegangsbewijs kunnen worden gebruikt. Dit met als doel om de fijnmazigheid en laagdrempeligheid van het toegangstesten te vergroten.

De werkgroep brengt daartoe in kaart of er al bestaande voorbeelden zijn waarvan geleerd kan worden en welke mogelijkheden of hulpmiddelen er zijn om de geconstateerde risico's rondom het gebruik van zelftesten te beperken, waarmee gebruik gemaakt kan worden van de voordelen die zelf testen biedt.

Voorts brengt de werkgroep in kaart welke werkbare en schaalbare opties er zijn om zelftesten voor toegang te gebruiken en richt zich op drie vormen van zelf testen, namelijk het ongecontroleerd zelf testen en het zelf testen in combinatie met een vorm van fysieke of digitale controle. Van de verschillende opties zijn de voor- en nadelen vanuit verschillende perspectieven in kaart gebracht. De opties zijn gezien vanuit het perspectief van de gebruiker. In hoeverre zijn de opties voldoende gebruiksvriendelijk, kennen ze voldoende gebruiksgemak en brengen ze kosten met zich mee? Daarnaast is bij de opties gekeken naar het perspectief van de veiligheid. In hoeverre zijn risico's die zelftesten minder geschikt maken als toegangstest weggenomen, en in hoeverre zijn de oplossing nieuwe risico's geïntroduceerd, bijvoorbeeld rondom privacy en dataveiligheid? Ook is er aandacht voor het economisch perspectief. In hoeverre kunnen opties bijdragen aan een efficiëntere doelmatige inzet van de testcapaciteit?

⁶ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z07516&did=2021D16613>

2 Relevante ervaringen nationaal en internationaal

2.1 Ervaringen met gecontroleerd (zelf)testen in het tertiair onderwijs

Medio februari zijn er in het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs een achttal regionale pilots van start gegaan met als doel het onderzoeken op welke wijze testen kunnen bijdragen aan het mogelijk maken van meer fysiek onderwijs. Enkele pilots hebben gebruik gemaakt van zelftesten. Zo is er in Den Bosch een pilot van start gegaan om thuistesten met online begeleiding te implementeren. Studenten en medewerkers konden zich via een 'digitale teststraat' preventief laten testen. Via een digitale omgeving konden de deelnemers voor de webcam bij zichzelf een monster nemen en analyseren in het bijzijn van een afnamemonitor. Dit kon met meerdere mensen tegelijkertijd. De afnamemonitor controleert of de test juist wordt afgenomen en de analyse goed wordt uitgevoerd op de testcassette. Na 15 minuten gaat de deelnemer naar een uitslagenmonitor en laat daar de uitslag zien. Vanwege privacy gebeurde dit 1-op-1. Verificatie vindt plaats door middel van een unieke barcode die op verschillende momenten gescand moet worden.

De pilot laat zien dat het principe van zelftesten met digitale begeleiding voor het verkrijgen van toegang werkbaar en schaalbaar te maken is. Met behulp van beschikbare software was het eenvoudig mogelijk om een digitale teststraat in te richten tegen geringe kosten. De onderzochte doelgroep is digitaal vaardig. Bij een uitrol naar een bredere groep kan dit een belemmering zijn. Daarnaast was de kwaliteit van de videoverbinding soms een probleem, waardoor bijvoorbeeld het scannen van de barcode niet altijd (snel) lukte. Door de begeleiding te centraliseren kan aan efficiëntie gewonnen worden. De afnamemonitor heeft regelmatig ingegrepen bij handelingen die niet juist uitgevoerd werden, waardoor de kwaliteit van de uitslagen waarschijnlijk verhoogd is. In deze specifieke context was de deelnamebereidheid ongeveer 30%. De voornaamste reden hiervoor was het feit dat aan een testuitslag (juridisch) geen consequentie verbonden kon worden. De kennis en ervaring uit deze pilots leert dat het bieden van een beloning, zoals dat het geval is bij toegangstesten, de bereidheid verhoogt.

2.2 Ervaringen met zelf testen onder begeleiding bij de brandweer op Schiphol

Per 1 februari 2021 is er een pilot zelftesten gestart met Schiphol NV, KLM Health Services en Luchtverkeersleiding Nederland. Er waren twee behoeftes: het testen van operationeel personeel en het preventief testen van essentiële diensten. Deze laatste behoefte heeft geleid tot een pilot preventief zelftesten met de brandweer van Schiphol. De brandweer Schiphol is een essentiële dienst voor de luchthaven Schiphol. Als er teveel medewerkers uitvallen en het team niet meer adequaat kan optreden komt de continuïteit van de luchthaven in gevaar. Om deze reden was er bij Schiphol de behoefte om een pilot te doen om door middel van frequent testen de essentiële diensten te beschermen. Er is bij deze pilot gekozen voor de brandweer vanwege de huisvesting op een aparte locatie en de duidelijk te onderscheiden groep van 30 - 40 personen per 24 uren dienst.

De opzet van de pilot is als volgt. De brandweerlieden melden zich voor aanvang van een 24-uurs dienst bij de testfaciliteit in hun kazerne op locatie Schiphol. Deze is ingericht in de kleedkamer en doucheruimte. Hier staat een testplek gereed en hangen instructies hoe te handelen bij testafname en aflezen van de test. De brandweerlieden voeren, onder supervisie, zelf de test uit en lezen deze vervolgens zelf af. Bij een positieve test vertrekken ze gelijk via een van te voren bepaalde route om een afspraak te maken om zich bij een GGD testlocatie te laten testen.

Ook hier geldt dat alle reguliere maatregelen in stand blijven: afstand houden (indien mogelijk), mondkapjes etc.

De pilot betreft voorzorgstesten, het frequent testen van mensen zonder klachten en zonder bekende blootstelling. In de eerste week was er supervisie van ervaren medische supervisors van een GGD teststraat op locatie Schiphol. Na twee weken zijn deze vervangen door supervisie van de brandweerleiding zelf. Een duidelijke instructie door de supervisors blijkt belangrijk. Na 2 tot 3 keer zijn de brandweerlieden in staat om de test zelfstandig uit te voeren. Het voortzetten van de supervisie werd als belastend ervaren. Vanwege de privacy wordt de test in de pilotsetting afgelezen door de persoon zelf en wordt de uitslag niet vastgelegd. De doorlooptijd is ongeveer 17 minuten per persoon. Dit komt omdat er 15 minuten gewacht moet worden voordat de uitslag uitgelezen kan worden. Om veiligheidsredenen wachten de personen op de plek waar ze de test ook afgenomen hebben zodat de kans op verspreiding zo gering mogelijk is.

Na ongeveer drie maanden is er een onderzoek gehouden onder de betrokken brandweerlieden. Hieruit bleek dat >90% een hogere beleving van veiligheid had. Ongeveer 95% nam deel. Het gaat om een hecht team die dit voor elkaar over heeft. Kritische opmerking daarbij is dat er wellicht ook een mate van groepsdruk ervaren werd.

Vanuit de deelnemers ontstond al snel de vraag of het ook mogelijk was om de test thuis te doen. Dit is efficiënter; de wachttijd tussen afname en uitlezen kan dan besteed worden aan ontbijten etc. Daarnaast voelt het ook veiliger omdat men bij een besmetting dan nog thuis is en dus totaal geen risico kan vormen voor de collega's. De pilot is eind april afgerond. Het zelf testen voor iedere dienst vindt nog steeds plaats, deel thuis en deels op locatie.

2.3

Ervaringen met online surveillance in het onderwijs

Naast het gebruik van gecontroleerd (zelf)testen in het onderwijs ziet de werkgroep ook andere voorbeelden van controle, waar relevante lessen van geleerd kunnen worden. Binnen het onderwijs is de afgelopen jaren door sommige scholen gebruik gemaakt van online surveillance en *proctoring*. Deze vorm van toezicht biedt onderwijsinstellingen de mogelijkheid om te surveilleren bij leerlingen of studenten die thuis een tentamen maken. Hieruit kennen we drie subvarianten:

1. Live: de controle gebeurt in real-time met
 - a. een videoverbinding, waarbij iemand live meekijkt via conferencing software, of
 - b. ondersteunende software gebaseerd op kunstmatige intelligentie.In beide gevallen kan een controleur meerdere personen tegelijk controleren.
2. Opname met controle achteraf: de handelingen worden via een videoverbinding opgenomen. Achteraf wordt (eventueel steekproefsgewijs) een controle van de stappen afgenomen.

Bij het gebruik van online surveillance en proctoring in het onderwijs worden kanttekeningen geplaatst. De privacy-impact van online surveillance, bijvoorbeeld door de inzet van camerabeelden, wordt als groot ervaren.⁷ Het is daarom in de verwerking van persoonsgegevens een belangrijke afweging of het middel in verhouding staat tot het doel (proportionaliteit) en of het doel niet op een minder ingrijpende manier kan worden bereikt (subsidiariteit). Op 1 juni 2021 heeft het

⁷ Zie ook hetgeen de Autoriteit Persoonsgegevens hierover opmerkt: [aanbevelingen online proctoring onderwijs.pdf \(autoriteitpersoonsgegevens.nl\)](https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/publicaties/2021/06/01/aanbevelingen-online-proctoring-onderwijs)

Gerechtshof Amsterdam geoordeeld dat de inzet van online proctoring door de Universiteit van Amsterdam (UvA) rechtmatig is. De Autoriteit Persoonsgegevens geeft hierbij de waarschuwing af dat dit alleen geldt in dit specifieke geval en niet betekent dat online proctoring altijd kan worden toegepast. De verwerking van persoonsgegevens moet noodzakelijk zijn. Daarbij mogen niet meer gegevens worden verwerkt dan nodig is voor het doel. En het mag alleen als er geen alternatief mogelijk is waarbij minder gegevens worden verwerkt. Het gebruik van online surveillance of proctoring dient daarom met zeer veel zorgvuldigheid te worden overwogen.

2.4 Ervaringen met zelftesten voor toegang in Europa

De werkgroep heeft aan de NCTV gevraagd om bij Europese landen uit te vragen of landen zelftesten inzetten voor toegang tot bijvoorbeeld het onderwijs, bedrijven en voor sociale activiteiten. Indien dit het geval is, is gevraagd hoe dit is vormgegeven. Uit de antwoorden (tabel 1) volgt dat er in Denemarken, Duitsland en Oostenrijk voorbeelden zijn waar we potentieel van kunnen leren.

In Denemarken zijn er kostscholen die zelftesten met begeleiding inzetten voor toegang. Daarbij moeten leerlingen zichzelf bij de kostscholen testen om toegang tot de instelling te krijgen. Tijdens het testen vindt supervisie plaats. Meer informatie hierover is te vinden via: <https://www.uvm.dk/aktuelt/i-fokus/information-til-uddannelsesinstitutioner-om-coronavirus-covid-19/genaabning-og-test/regler-om-test>. Informatie over de opzet is te vinden via: <https://www.uvm.dk/aktuelt/i-fokus/information-til-uddannelsesinstitutioner-om-coronavirus-covid-19/genaabning-og-test/selvopdning-under-supervision>

Land	Gebruik van zelftesten voor toegang
België	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Denemarken	In Denemarken is een COVID pass geïntroduceerd. Met een negatieve test die niet ouder is dan 72 uur burgers deelnemen aan activiteiten zoals eten in een restaurant en culturele activiteiten. Het gebruik van een zelftest is daarvoor niet toegestaan. Er zijn wel kostscholen die zelftesten onder begeleiding inzetten voor toegang.
Duitsland	Werkgevers moeten minimaal twee keer per week een gratis sneltest of een zelftest onder toezicht aanbieden. Het bezoek aan winkels is afhankelijk van het voorleggen van een negatieve coronatest met uitzondering van basiswinkels en weekmarkten.
Frankrijk	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Ierland	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Italië	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Luxemburg	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Oostenrijk	In Bondsland Wenen is het mogelijk om thuis een gorgeltest uit te voeren. De uitvoering van de test moet gefilmd worden in een app. De test kan worden ingeleverd bij diverse winkels en binnen 24 uur ontvangt met een PCR-testbewijs dat 72 uur geldig is.
Spanje	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Verenigd Koninkrijk	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Zweden	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.
Zwitserland	Zelftesten worden (nog) niet gebruikt voor toegang.

Tabel 1: Inventarisatie gebruik zelftesten voor toegang in Europa.

In Oostenrijk wordt in Bondsland Wenen gebruik gemaakt van zelfafname voor toegang. Burgers kunnen met een gorgelkit bij zichzelf een monster afnemen. De uitvoering van de test moet gefilmd worden met een speciale app. De app wordt daarnaast gebruikt om de identiteit van de gebruiker te identificeren. De monsters kunnen bij verschillende winkels ingeleverd worden en worden daar regelmatig opgehaald en getransporteerd naar laboratoria waar een PCR-test plaatsvindt.

Binnen 24 uur na het inleveren van het monster ontvangt de burger een PCR-testbewijs dat 72 uur geldig is.

In Duitsland is de totstandkoming van een zeer fijnmazige testinfrastructuur gestimuleerd met alleen in een stad als Berlijn al honderden testlocaties door veel verschillende kleine testaanbieders. Testen is noodzakelijk om toegang te krijgen tot niet-essentiële winkels, horeca en andere sociale activiteiten. Hoewel het hier niet gaat om het gebruik van zelftesten vindt de werkgroep het toch relevant om dit voorbeeld te noemen, omdat hier op een andere manier het doel om testen dicht naar de burger te brengen bereikt wordt. Kritische kanttekening is wel dat er inmiddels veel signalen zijn dat een aanzienlijk deel van de testaanbieders zich niet goed aan de instructies houdt en er daarmee serieuze zorgen zijn ontstaan over de professionaliteit van een deel van de testaanbieders en de kwaliteit van de testuitslagen.

2.5

Conclusies

De werkgroep heeft geen voorbeelden gevonden van ervaringen in Nederland of binnen Europa met het gebruik van zelftesten voor het eenmalig toegang krijgen tot een activiteit. De werkgroep ziet wel dat er in Nederland, maar ook in andere Europese landen, waardevolle ervaringen zijn opgedaan met (zelf)testen die benut kunnen worden voor het vormgeven van het gebruik van zelftesten voor toegang. Daarnaast ziet de werkgroep dat er ook vormen van testen zijn die niet onder de noemer "zelftesten" vallen, zoals de thuisafname in Oostenrijk en het fijnmazig sneltesten in Duitsland, maar wel interessante elementen bevatten die benut kunnen worden. Deze testvormen zouden ook in zichzelf interessant kunnen zijn om het doel van fijnmaziger en laagdrempeliger toegangstesten te bereiken, maar een verkenning van deze opties valt buiten de scope van de werkgroep.

In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op mogelijkheden om de risico's van het gebruik van zelftesten te beperken met deze voorbeelden in gedachten.

3 Veilig gebruik van zelftestuitslagen

3.1 De gevoeligheid van zelftesten

Het OMT heeft in haar 100^e advies eerder aangegeven dat testmethoden als de TNO-LAMP, de ademtest, antigeentesten en PCR geschikt zijn voor het testen van mensen zonder klachten en zonder bekende blootstelling. Het OMT heeft ook aangegeven waar in de context van het toegangstesten in teststraten op gelet moet worden, bijvoorbeeld als het gaat om de geldigheid van een testuitslag. De testmethoden die nu voor het toegangstesten gebruikt worden zijn uitgebreid gevalideerd in groepen met en zonder klachten. Daarbij moet wel in acht genomen worden dat een testuitslag een momentopname is en dat er geen testmethoden bestaan die een sensitiviteit van 100% kennen. Er blijft dus ook met toegangstesten een bepaald restrisico. Dit restrisico kan beheersbaar gehouden worden door een test met een zo hoog mogelijke specificiteit en sensitiviteit te gebruiken en door de tijd tussen het moment van testafname en de activiteit te limiteren. Het OMT heeft geadviseerd om hier bij antigeensneltesten 24 uur voor aan te houden, en voor een PCR-test 48 uur. Vanwege praktische redenen is de beleidskeuze gemaakt om 40 uur aan te houden, omdat het immers ook tijd kost om een test te plannen, ernaartoe te rijden en de uitslag te krijgen. Hierbij is de duur van een evenement op 8 uur geschat.

Het OMT heeft niet geadviseerd over het gebruik van zelftesten voor toegang. In het vorige hoofdstuk is toegelicht dat zelftesten een mindere sensitiviteit kennen dan de testmix en testvorm die nu voor het toegangstesten gebruikt wordt. Het is niet de verwachting van de werkgroep dat de sensitiviteit van deze testen op korte termijn sterk zal verbeteren. De werkgroep ziet wel mogelijkheden om bij het zelftesten de tijd tussen afnamemoment en activiteit te verkorten. Het verkorten van deze periode verkleint de kans dat iemand tussen het moment van de testafname en de activiteit alsnog besmettelijk geworden is. Zo kan het zelftesten veiliger gemaakt worden en het restrisico beheersbaar gemaakt worden.

Het OMT heeft zich nog niet uitgelaten over de vraag of en op welke wijze zelftesten gebruikt zouden kunnen worden om toegang tot een evenement te verkrijgen. Het is de werkgroep niet bekend wat het precieze effect van de geldigheidsduur op de veiligheid is. De werkgroep adviseert daarom om in de adviesvraag aan het OMT ook dit specifieke punt mee te nemen.

3.2 De controleerbaarheid van zelftestuitslagen

De werkgroep gebruikt in het vervolg van het advies bewust het begrip controleerbaarheid en niet het begrip begeleiding. Het doel is om bepaalde stappen in het testproces te checken: de identiteit van de afnemer, het testmoment, juiste monsterafname en het juist uitvoeren van de testhandelingen inclusief het juist aflezen van de uitslag. Dit is fundamenteel anders dan begeleiding, waarbij een fysiek of digitaal aanwezige begeleider verbale instructies geeft waarmee mensen geholpen worden om het testen goed uit te voeren.

Ongecontroleerd zelftesten

Bij het ongecontroleerd zelftesten vindt er geen controle plaats op stappen in het testproces. Bij deze testvorm wordt er volledig op vertrouwd dat er op een verantwoordelijke en juiste manier met het zelftesten omgegaan wordt en worden risico's op het bewust en onbewust onjuist gebruik van zelftesten geaccepteerd. Hoewel dit voor de gebruiker de meest laagdrempelige testvorm is, brengt dit

risico's met zich mee voor anderen die aan de activiteit deelnemen die meegewogen moeten worden. Bovendien hebben we het in deze context over de inzet als toegangstesten om te voldoen aan een wettelijke voorwaarde voor toegang. In deze context is het belangrijk dat de uitvoering controleerbaar is.

De werkgroep ziet ongecontroleerd zelftesten voor toegang als onwenselijk. Bij activiteiten die werken met toegangstesten moeten burgers erop kunnen vertrouwen dat andere aanwezigen op een betrouwbare manier een testbewijs verkregen hebben. Bij het toegangstesten heeft de gebruiker van de zelftest een belang om een negatieve testuitslag te verkrijgen, immers zonder bewijs wordt de toegang geweigerd. Dit kan misbruik in de hand werken. Men dient een bepaald voordeel te behalen uit het feit dat het afnameproces wordt doorlopen. Zonder controle op het testproces is er geen directe incentive om een afname te doen, waardoor er een zekere mate van vrijwilligheid wordt gecreëerd. Bij het type activiteiten dat met toegangstesten mogelijk gemaakt wordt is de sociale binding tussen aanwezigen bovendien in zekere mate beperkt.

Gecontroleerd zelftesten

Bij deze testvorm vindt er een mate van fysieke of digitale controle plaats.

Voor fysieke controle geldt dat dit bij iemand thuis of op een controlelocatie kan plaatsvinden. Bij het vinden van een werkbare variant moet aandacht zijn voor de vraag in hoeverre de voordelen van het gebruik van zelftesten dan nog steeds bereikt worden. Bij het gebruik van een controle op locatie moet men immers alsnog reizen naar een locatie om een testbewijs te kunnen krijgen. De werkgroep ziet deze variant alleen als een goede toevoeging, als er in de uitwerking een hogere mate van fijnmazigheid bereikt wordt ten opzichte van de testinfrastructuur die nu voor het toegangstesten wordt ingericht zonder dat dit vraagt om een geheel nieuwe parallelle infrastructuur.

Voor digitale controle op afstand geldt dat er een vorm van controle op afstand plaatsvindt, waarbij via een videoverbinding of middels foto's één of meerdere stappen in het testproces gecontroleerd worden. De werkgroep ziet deze variant in potentie als een goede toevoeging, mits de vorm van digitale controle aan de juiste randvoorwaarden voldoet en voldoende laagdrempelig bevonden wordt. Een belangrijke randvoorwaarde is ook dat de te kiezen variant aan de privacy wet- en regelgeving kan voldoende. Zoals hierboven uiteen gezet is er momenteel in dit kader discussie over proctoring en verdient dit een zeer zorgvuldige afweging waarbij de instrumenten die de AP op haar website biedt gebruikt kunnen worden. Deze variant heeft voordelen ten opzichte van de fysieke controle, omdat niet naar een controlelocatie gereisd hoeft te worden. Naar analogie met online surveillance en proctoring in het onderwijs zijn ook hier subvarianten met live controle en opnamen met controle achteraf⁸ denkbaar. Deze variant heeft voordelen ten opzichte van de fysieke controle, omdat niet naar een controlelocatie gereisd hoeft te worden. Nadelen van digitale controle zijn de afhankelijkheid van technische hulpmiddelen. Burgers moeten de juiste hulpmiddelen tot hun beschikking hebben, daar goed mee kunnen omgaan en hebben afhankelijk van de vorm een kwalitatief goede en stabiele internetverbinding nodig. Een volwaardig "analoog" alternatief blijft dus belangrijk om te voorkomen dat deze oplossing voor bepaalde groepen juist drempels opwerpt. Bovendien is er een risico dat uitslagen onnodig afgekeurd worden, zeker bij varianten van digitale controle die gebaseerd zijn op opnames die achteraf beoordeeld worden en waar gebruik gemaakt wordt van softwarematige

⁸ Met controle achteraf wordt in het advies controle bedoeld tussen het moment van het afronden van de test en de start van het evenement.

herkenning. Hierbij speelt ook de impact op de privacy van betrokkene een rol. Hiertoe wordt geadviseerd om in aanvulling op deze verkenning een privacy impact assessment te verrichten om privacy risico's in kaart te brengen en een gedegene afweging in meer detail van de initiatieven te maken.

3.3 Benodigde mate van controle

Bij het omzetten van een zelftest in een testbewijs kunnen verschillende stappen bewust of onbewust misgaan.

- De zelftestuitslag kan aan een verkeerd persoon toegeschreven worden.
- De testuitslag kan verkeerd afgelezen worden.
- De testhandelingen kunnen niet goed uitgevoerd worden.
- Het testmoment kan foutief vastgesteld worden.

Omdat het gaat om de uitvoering van een wettelijke voorwaarde in de context van het toegangstesten, is het belangrijk dat de controle en betrouwbaarheid zo hoog mogelijk is. De voorwaarde moet controleerbaar zijn. Om het zelftesten voor toegang betrouwbaar te maken vindt de werkgroep het belangrijk dat al deze stappen gecontroleerd worden.

3.4 Conclusies

De werkgroep verwacht dat het niet mogelijk is om zelftesten net zo veilig en betrouwbaar te maken als het toegangstesten in een teststraat.

De werkgroep ziet wel mogelijkheden om het zelftesten via een kortere geldigheidsduur van een zelftestuitslag en controle dusdanig veilig te maken dat dit het professioneel testen voor toegang kan benaderen. De werkgroep adviseert het OMT om advies te vragen over waar dan op gelet moet worden, bijvoorbeeld als het gaat om de geldigheidsduur.

Vervolgens vraagt het een beleidsafweging in hoeverre de verminderde veiligheid van het gebruik van zelftesten opweegt tegen de extra laagdrempeligheid en fijnmazigheid die met het gebruik van zelftesten bereikt wordt. In deze afweging kunnen ook andere testopties meegewogen worden die de scope van deze werkgroep te buiten gaan.

De werkgroep vindt het niet verantwoord om zelftesten zonder een vorm van controle voor toegang in te zetten. Toegangstesten doe je voor elkaar. Je moet er van op aan kunnen dat de anderen die bij de activiteit aanwezig zijn een testbewijs op een deugdelijke wijze verkregen hebben. Dit kan alleen met een vorm van controle geobjectiveerd worden. De testvorm van ongecontroleerd zelftesten wordt daarom niet verder uitgewerkt.

De werkgroep ziet potentie in vormen van fysieke of digitale controle, mits dit binnen de juiste (juridische) randvoorwaarden plaatsvindt. In de volgende hoofdstukken worden deze randvoorwaarden en de verschillende vormen van controle nader uitgewerkt.

4 Randvoorwaarden voor gecontroleerd zelftesten

Dit hoofdstuk beschrijft randvoorwaarden voor het gecontroleerd zelftesten. Recentelijk heeft het Deskundigenpanel begeleide zelfafname onderzocht hoe het grootschalig preventief testen in het onderwijs en het bedrijfsleven werkbaar gemaakt kan worden en daarbij het juridisch kader rondom (begeleid) zelftesten beschreven. Bij de beschrijving van de juridische aspecten is van dit eerdere advies gebruik gemaakt.

4.1 Gebruiksvriendelijkheid

Het succes van zelftesten voor toegang hangt nauw samen met het feit of je de testen wenselijk en gebruiksvriendelijk kan maken. Om dit te bereiken moeten er drie elementen samen komen: 'motivation', 'ability' en 'trigger'⁹. Mensen moeten namelijk de motivatie hebben om de testen te gebruiken (motivation), het gewenste gedrag moet makkelijk uitvoerbaar zijn (ability) en mensen moeten gevraagd/herinnerd worden om het gedrag te vertonen (trigger).

Bij de ontwikkeling van het zelftesten voor toegang is het dus van belang dat dit tijdens het proces hand in hand wordt gedaan met gebruikers. Want de enige manier om een gebruiksvriendelijk product/service te maken is door goed te begrijpen wat mensen willen. De werkgroep raadt dan ook aan zodra dit ontwikkelingsproces wordt gestart om eerst gebruiksonderzoek te doen om te kijken wat testen voor toegang met zich meebrengt voor de gebruikservaring van een persoon. Dit betekent inzicht krijgen in de wensen die mensen hebben bij deze vorm van testen en welke voordelen/knelpunten er eventueel kunnen ontstaan. Ook zal er goed gekeken moeten worden voor welke doelgroep het product bedoeld is, aangezien dit significante impact heeft op de uitwerking van de testen.

Daarnaast is het ook belangrijk om kritisch te zijn tijdens de ontwikkeling van het product. Tussentijds testen en feedback verzamelen zorgt ervoor dat je grip houdt op de gebruiksvriendelijkheid en wenselijkheid van het product. De testen kunnen namelijk technisch nog zo goed in elkaar zitten, maar als mensen niet bereid zijn om het te gebruiken is het allemaal voor niets geweest. De werkgroep raadt daarom aan om tijdens het proces prototypes van de zelftesten voor te leggen aan mensen en het ontwerp bij te sturen wanneer de aansluiting met de doelgroep mist.

Ook is het goed om de doelgroep in gedachten te houden. In hoeverre moet een product/service breed gebruikt kunnen worden? Heeft de doelgroep de beschikking over passende faciliteiten om te participeren? In hoeverre is het toegangstesten in testlocaties voor hen een volwaardig alternatief?

4.2 Voorkomen van misbruik

Het voorkomen van misbruik is een belangrijk uitgangspunt bij het ontwikkelen van een controlevariant bij het zelftesten voor toegang. Een controlevariant moet misbruik goed, maar ook snel (voorafgaand aan de activiteit) kunnen detecteren. De werkgroep vindt hierbij een aantal zaken belangrijk om mee te geven:

⁹ Behavior Model van B.J. Fogg, onderzoeker op het gebied van gedragsbeïnvloeding en oprichter van het Stanford Behavior Design Lab.

- Geen enkel systeem is 100% veilig te maken. Dit geldt overigens niet alleen voor het systeem van gecontroleerd zelftesten, ook het toegangstesten in teststraten is niet volledig veilig en misbruikbestendig.
- Bij het uitdenken van het systeem moet men in gedachten houden welke mate van veiligheid nodig is. Het verhogen van het veiligheidsniveau zal immers vaak gepaard gaan met een mindere gebruiksvriendelijkheid, het verzamelen en verwerken van meer data en een grotere inbreuk op de privacy.
- Waar de omgeving beter te controleren is, is een hoger maximaal veiligheidsniveau te behalen. Dus bij fysieke controle is het lastiger om misbruik van het systeem te maken dan bij digitale controle. Dit geldt ook voor live controle ten opzichte van controle achteraf, omdat bij live controle meer ingesprongen kan worden op een observatie tijdens de controle. Dit veiligheidsniveau is bovendien beter te bestendigen.
- Van toezicht gaat ook een preventieve werking uit. De notie dat er sprake is van een vorm van toezicht kan de neiging om misbruik te maken al sterk verminderen. Duidelijke voorlichting hierover inclusief informeren waar tijdens het toezicht op gelet wordt, kan mensen ontmoedigingen om misbruik van het systeem te maken. Dit geldt ook voor vormen van steekproefsgewijs toezicht.
- Bij elke controlevariant bestaat er een risico op "fout-positieven". Situaties waarbij misbruik of fraude onterecht vastgesteld wordt. Dit risico neemt toe wanneer een hoger veiligheidsniveau nagestreefd wordt. Daarnaast is dit risico groter bij vormen van controle achteraf of controle op basis van algoritmen.

4.3 Gebruik van de juiste testen

Het uitgangspunt is dat er gebruik wordt gemaakt van testen die rechtmatig op de Nederlandse markt zijn (dus als zelftest verkocht mogen worden). Op dit moment zijn er verschillende antigeentesten op de markt met een CE-certificaat, waarmee ze in Europa als zelftest gebruikt mogen worden. Daarnaast is aan een aantal leveranciers van antigeentesten een ontheffing verleend, waarmee de leverancier deze testen tot eind 2021 als zelftest op de Nederlandse markt mag aanbieden¹⁰. Voor al deze testen geldt dat ze een vorm van validatie ondergaan hebben en dat hier ook een onafhankelijke blik op geweest is, ofwel door een notified body ofwel door de Rijksoverheid in het geval van een ontheffing.

Deze testen kunnen veilig door mensen zelf gebruikt worden zonder begeleiding of supervisie door getrainde professionals. Of het gaat om een toegelaten zelftest kan eenvoudig gecontroleerd worden, waarbij de werkgroep ervan uit gaat dat mensen de juiste test gebruiken en de test conform bijsluiter uitvoeren.

4.4 Adequate verwerking van persoonsgegevens en privacy

Grondbeginselen van de AVG

De controle moet voldoen aan de geldende privacy wet- en regelgeving. In het kader van de controle worden er (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt. Denk hierbij aan de identificatie van de betrokkene, de controle tijdens het afnemen van de test, controle van de uitslag en eventueel registratie van de uitslag om te ontsluiten ten behoeve van het genereren van het toegangsbewijs. De controlerende

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/03/10/ontheffingen-antigeentesten>

partij draagt de verantwoordelijkheid voor de gegevensverwerking en wordt aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Deze partij moet ervoor zorgen dat er aan de AVG, Uitvoeringswet AVG en aanpalende privacywetgeving wordt voldaan.

Een verwerkingsverantwoordelijke moet zich houden aan verschillende eisen en beginselen van gegevensverwerking. Op grond van artikel 5 van de AVG moet elke verwerking van persoonsgegevens voldoen aan onder meer de volgende beginselen:

- de verwerking van persoonsgegevens moet rechtmatig, behoorlijk en transparant zijn ("rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie");
- de verwerking moet gebonden zijn aan specifieke verzameldoelen ("doelbinding");
- de persoonsgegevens moeten toereikend zijn, ter zake dienend, en beperkt tot wat noodzakelijk is ("minimale gegevensverwerking"); en
- gegevens moeten goed beveiligd zijn en vertrouwelijk blijven ("integriteit en vertrouwelijkheid").

De verwerkingsverantwoordelijke moet kunnen aantonen dat een verwerking van gegevens voldoet aan de beginselen en vereisten uit de AVG (de verantwoordingsplicht). Tevens stelt de AVG bijvoorbeeld specifieke eisen aan het nemen van beveiligingsmaatregelen, het stellen van bewaartermijnen, de doorgifte van persoonsgegevens naar landen buiten de Europese Unie. Hierboven zijn per variant al enkele overwegingen genoemd. Uiteraard geldt het kader van de (U)AVG. Daarvoor is een specifieke afweging nodig in het concrete geval.

Verwerkingsgrondslag en uitzonderingsgrond AVG

De AVG vereist dat er een verwerkingsgrondslag moet zijn op grond van artikel 6 AVG. Daarnaast is de verwerking van gezondheidsgegevens in beginsel verboden, tenzij er sprake is van een uitzonderingsgrond op dat verbod (artikel 9 AVG). Over het algemeen geldt door de aard van de te verwerken gegevens dat de grondslag 'uitdrukkelijke toestemming' in aanmerking kan komen, mits wordt voldaan aan de hiervoor geldende eisen. Als men bezwaren heeft bij online surveillance, dient hiervoor in ieder geval een (fysiek) alternatief te worden ingericht. Gegeven de bijzondere en gevoelige aard van de persoonsgegevens moet men rekening houden met strenge eisen aan bijvoorbeeld opslag, beveiliging, toegang en bewaartermijnen.

Uitdrukkelijke toestemming moet voldoen aan verschillende eisen.

- Van rechtsgeldige toestemming in de zin van de AVG is sprake indien de toestemming van de betrokkene (i) vrijelijk, (ii) specifiek, (iii) geïnformeerd en (iv) op een ondubbelzinnige wijze is verkregen. De eerste voorwaarde, (i) *vrijelijke* toestemming, houdt in dat de betrokkene daadwerkelijk een vrije keuze moet hebben of hij toestemming geeft voor de verwerking van zijn persoonsgegevens. Een belangrijke eis daarbij is dat de betrokkene geen nadelige gevolgen ondervindt indien hij zijn toestemming weigert of intrekt.¹¹
- Toestemming moet ook aantoonbaar zijn en moet ook gemakkelijk weer kunnen worden ingetrokken.
- Voorts is van belang dat de toestemming *apart* moet worden gevraagd. Het verzoek om toestemming mag niet zijn verstopt in bijvoorbeeld de algemene

¹¹ Vgl. Overwegingen 42 AVG: "Toestemming mag niet worden geacht vrijelijk te zijn verleend indien de betrokkene geen echte of vrije keuze heeft of zijn toestemming niet kan weigeren of intrekken zonder nadelige gevolgen." Zie tevens: Artikel-29 Werkgroep, 'Guidelines on consent under Regulation 2016/679' van 10 april 2018, WP259 rev. 01, p. 5-6.

voorwaarden of een contract. Het verzoek om toestemming voor de verwerking van persoonsgegevens moet duidelijk te onderscheiden zijn.

In het geval van gecontroleerd zelftesten is het van belang dat er altijd een ander (fysiek) alternatief geboden kan worden. Dit om invulling te geven aan de vrijelijkheid van de toestemming. Tevens wordt geadviseerd in dit verband te kijken naar een ministeriele regeling op basis van artikel 58 rc Tijdelijke wet coronatoegangsbewijzen.¹²

Data Protection Impact Assessment (DPIA)

Op grond van artikel 35 van de AVG moet de verwerkingsverantwoordelijke een DPIA uitvoeren als een soort verwerking – in het bijzonder een waarbij nieuwe technologieën worden gebruikt – gelet op de aard en de omvang, de context en de doeleinden daarvan waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen. De Europese privacy toezichthouders hebben criteria opgesteld om het risico van een verwerking te bepalen.¹³ Daarnaast heeft de AP (conform artikel 35, vierde en vijfde lid, AVG) een lijst op haar website gepubliceerd van verwerkingen waarvoor een DPIA verplicht is. Uit de criteria volgt dat voor de beoogde toepassingen een DPIA zal moeten worden verricht. Zoals hiervoor aangegeven is een dergelijke afweging ook zeer gewenst om alle privacyaspecten per initiatief afdoende af te wegen en de nodige mitigerende maatregelen te kunnen nemen.

Beveiligingsnormen

De verwerkingsverantwoordelijke is verplicht om technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn om de beveiliging van de persoonsgegevens te waarborgen. De AVG bevat een algemene verplichting tot het treffen van passende technische en organisatorische maatregelen ter bescherming van persoonsgegevens tegen onbedoelde en onrechtmatige vernietiging, verlies, wijziging of ongeoorloofde verstrekking of toegang. Waar passend, omvatten de beveiligingsmaatregelen onder meer het volgende:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.¹⁴

Het gaat het bestek van dit rapport te buiten om in detail te bespreken aan welke technische vereisten de beveiliging in deze context moet voldoen. Bij het vaststellen van de beveiligingsmaatregelen zou aansluiting kunnen worden gezocht bij de Richtsnoeren Beveiliging van persoonsgegevens van de AP¹⁵ Ook bevat de AVG een

¹² Op basis van artikel 58rc biedt de minister aan ieder de mogelijkheid om zichzelf te testen of zich te laten testen op infectie met het virus SARS-CoV-2, waarbij de kosten van respectievelijk de test of de uitvoering van het testen voor rekening komen van de minister.

Bij ministeriele regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop deze mogelijkheid wordt geboden, het type test waarmee een persoon zich zelf kan testen of zich kan laten testen; de frequentie waarmee een persoon de mogelijkheid om zichzelf te testen, bedoeld in het eerste lid, wordt geboden. Ook kunnen regels worden gesteld over de voor deze uitvoering noodzakelijke verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van persoonsgegevens over de gezondheid.

¹³ <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/data-protection-impact-assessment-dPIA#in-welke-gevallen-moet-ik-een-dPIA-uitvoeren-5879>

¹⁴ Artikel 32 AVG

¹⁵ https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/beleidregels_beveiliging_van_persoonsgegevens.pdf.

meldplicht voor datalekken. De verwerkingsverantwoordelijke zal bij eventuele datalekken¹⁶ in specifieke gevallen verplicht zijn om deze te melden aan de AP en de betrokkenen.

Informerende van de betrokkene

De betrokkene moet voldoende geïnformeerd zijn. Transparantie is een belangrijke eis in de AVG. In de AVG zijn veel bepalingen erop gericht om betrokkenen zo goed mogelijk inzicht te geven in de verwerkingen van hun persoonsgegevens. Zo moeten betrokkenen bijvoorbeeld proactief worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens (art. 13 en 14 AVG). Er moet een goede privacyverklaring zijn. De verwerkingsverantwoordelijke partijen zullen ook (aanvullende) technische en organisatorische maatregelen moeten treffen om de uitoefening van de rechten van de betrokkene mogelijk te maken. Het gaat daarbij om:

- het recht op informatie (artikelen 13 en 14 AVG);
- het recht op inzage (artikel 15 AVG);
- het recht op rectificatie (artikel 16 AVG);
- het recht op wissing (artikel 17 AVG);¹²⁸
- het recht op beperking van de verwerking (artikel 18 AVG);
- het recht op dataportabiliteit (artikel 20 AVG); en tot slot
- het recht op bezwaar (artikel 21 AVG).

Privacy tijdens het beeldgesprek

De begeleider moet ervoor zorgen dat de verrichtingen die hij online uitvoert – zoals gesprekken of controle via beeldbellen – buiten de waarneming van anderen plaatsvinden. Hoe stelt de begeleider vast of de betrokkene ‘aan de andere kant’ voldoende privacy heeft. Dit moet hij bij aanvang van het gesprek/sessie. De impact op de privacy van mensen is bij deze vorm van begeleiding groot, als er bijvoorbeeld iemand continue meekijkt hoe iemand de test afneemt.

Inzet softwarematige controle

Tot slot de opmerking dat het gebruik maken van AI een specifieke privacy afweging vergt. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van biometrie/ gezichtsherkenning. Daarvoor geldt een zwaardere toets vanuit de (u)AVG. Een toereikende doorbrekingsgrond daarvoor is erg lastig te vinden en de noodzakelijkheidslat ligt daarbij erg hoog. Er kan sprake zijn van profilering. Een risico bij de inzet van dergelijke technologie, waarbij gebruik wordt gemaakt van een algoritme (met name emotieherkenning of biometrie (waaronder gezichtsherkenning)), is dat het onderliggende algoritme (onbedoeld) zou kunnen leiden tot directe of indirecte discriminatie van betrokkenen. Het recht op non-discriminatie vereist dat gelijkwaardige personen door de technologie gelijkwaardig worden geselecteerd, ongeacht leeftijd, ras of geslacht. De inzet mag niet leiden tot ongerechtvaardigd (indirect) onderscheid, bijvoorbeeld omdat bepaalde beelden eruit springen van betrokkenen met een bepaalde etniciteit. Voor zover dat wel het geval is, dient de verwerking ‘onbehoorlijk’ te worden geacht, wat een overtreding betreft van artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, AVG. Andere relevante aspecten zoals training van het algoritme, vraagstukken over automatische gevolgen die er gekoppeld zijn aan de AI toepassing (recht op menselijke tussenkomst) vragen een specifieke juridische afweging.

¹⁶ In de AVG wordt gesproken over een inbreuk in verband met persoonsgegevens. Dat is een inbreuk op de beveiliging die per ongeluk of op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte gegevens (artikel 4 aanhef en onder 12 AVG). Er wordt gemakshalve gesproken van datalek.

Verwerking BSN

Tot slot spelen er vragen over de vaststelling van de identiteit van betrokkene een rol. Als er geen zorgaanbieder betrokken is bij de controle, is er in dit proces geen basis voor verwerking van het BSN¹⁷. De identiteit zal eventueel op een andere manier dienen te worden vastgesteld dan middels een systeem dat het BSN verwerkt. Een inlogmiddel als DigiD is dan niet mogelijk.

4.5 Andere relevante wetgeving

Toepassing van de Wkkgz en Wgbo

Zelftesten zijn testen die door iemand zelf gebruikt kunnen worden zonder de aanwezigheid van een zorgprofessional.

Uitgangspunten van de controlehandelingen zijn:

1. De identiteit van de persoon vaststellen.
2. Het moment van de testafname vaststellen.
3. Controleren of de test op een goede manier uitgevoerd wordt door te observeren of iemand de noodzakelijke handelingen verricht.
4. Controleren of de persoon een negatief resultaat heeft.

Bij zelftesten is er geen medische noodzaak dat er iemand aanwezig is bij het afnemen van een zelftest, een persoon kan dit ook immers zelfstandig bij zichzelf doen. Het doel van de controle is om de zelftestuitslag voldoende betrouwbaar en misbruikbestendig te laten zijn om het veilig om te kunnen zetten in een coronatestbewijs. Indien hierbij geen handelingen worden verricht ter uitvoering van de test of bij het aflezen van de testuitslag, maar slechts gecontroleerd wordt, eventueel in combinatie met verbale aanwijzingen, en gebruik wordt gemaakt van testen die voor zelfgebruik geschikt zijn, is geen sprake van zorg. In dat geval is de Wkkgz niet van toepassing. Evenmin hoeft de Wgbo van toepassing te zijn op deze controlehandelingen. Er is hier sprake van controle, niet van raad, en er vindt geen beoordeling van de gezondheidstoestand plaats. De controlehandelingen zijn puur gericht op het al dan niet verstrekken van een toegangsbewijs.

Indien de controle fysiek plaatsvindt bij GGD- of commerciële teststraten waar zorg verleend wordt, kan de Wkkgz en de Wgbo van toepassing zijn. De werkgroep ziet daarbij mogelijkheden om de controle-activiteit dusdanig af te bakenen dat de Wkkgz hier niet van toepassing hoeft te zijn. Bijvoorbeeld door het duidelijke scheiden van de verschillende vormen van dienstverlening, het fysiek scheiden van de diensten op locatie en goede voorlichting over wat wel en niet van de dienstverlening verwacht kan worden.

Indien de Wkkgz niet van toepassing is heeft de IGJ geen bevoegdheden om toezicht te houden op het proces van controle. Het kan daarom van toegevoegde waarde zijn om privaatrechtelijke afspraken te maken met deze partijen over kwalitatieve eisen die aan de controle gesteld moeten worden.

¹⁷ Artikel 4 e.v. van de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg zijn niet van toepassing.

5 Haalbaarheid van zelftesten voor toegang

5.1 Controlevormen

In hoofdstuk 3 is in grote lijnen uiteengezet dat bij de verschillende controlevormen langs vier assen gedacht kan worden: 1) digitaal of fysiek, 2) live controle of controle achteraf, 3) controle door een persoon of door getrainde software, en 4) thuis of op een controlelocatie. Het combineren hiervan levert een vijftal denkbare opties op:

- Fysieke thuiscontrole
- Fysieke controle op een controlelocatie
- Live digitale controle
- Digitale controle achteraf
- Digitale controle met getrainde software

In bijlage 2 zijn eigenschappen en aandachtspunten van deze verschillende controlevormen uiteengezet.

De werkgroep acht fysieke thuiscontrole, fysieke controle op een controlelocatie en live digitale controle binnen enkele maanden haalbaar. Voor digitale controle achteraf en digitale controle met getrainde software zijn applicaties nodig die veel ontwikkeltijd vragen. Uit een eerste verkenning van de markt zijn geen kant-en-klare producten naar voren gekomen, wel is het de werkgroep bekend dat verschillende marktpartijen aan productoplossingen werken.

Hieronder worden drie uitvoeringsopties geschetst die de werkgroep op korte termijn, binnen 2 tot 3 maanden, en met beperkte kosten ten opzichte van het huidige professionele testen haalbaar acht als aanvulling op de reguliere SON-testinfrastructuur, en die goed aansluiten op het beoogde doel van het zelf testen: het verhogen van de laagdrempeligheid en het vergroten van de fijnmazigheid.

5.2 De digitale teststraat

Voor burgers die ver, bijvoorbeeld meer dan 15 km, van een testlocatie wonen, zou een mogelijkheid kunnen zijn dat zij met controle op afstand zich zelf testen. Een negatief testresultaat van deze zelftest kan dan ook als basis voor een toegangsbewijs dienen. Hiermee wordt het toegangstesten laagdrempeliger toegankelijk en worden reisbewegingen voorkomen.

In de digitale teststraat gaat het bestellen van een testafspraak op dezelfde manier als bij een gewone testafspraak. Ook zal de burger op dezelfde manier zijn testresultaat ontvangen. Wat wel anders is, is dat de burger een link toegestuurd zal krijgen voor een cameraverbinding die op het moment van de testafspraak geactiveerd zal worden. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van reeds bestaande conferencing software. Hij of zij hoeft dus niet naar de teststraat toe, maar zal zijn of haar zelf gekochte test bij zichzelf afnemen en uitvoeren terwijl een medewerker van de teststraat op afstand meekijkt. Het identificatieproces is gebeurd bij het inplannen van de afspraak. Het testresultaat zal gestuurd worden naar het daar aangegeven mailadres.

Dit model is niet volledig misbruikbestendig. Iemand kan zich tijdens de afname van de zelftest voor een ander voordoen. Ook is via een camera niet de hele situatie te overzien en kunnen voorafgaand aan de afspraak handelingen verricht zijn om uitkomsten te manipuleren.

5.3 Zelf testen op een controlelocatie

Een andere manier om testlocaties bereikbaarder te maken, is door een fijnmazig netwerk van controlelocaties op te richten waar men naar toe kan gaan voor de fysieke controle bij een zelftest. Het zou hier gaan om identificatie, controle van de afname en interpretatie van de testuitslag en tot slot de registratie van het testresultaat. De controlelocaties zijn digitaal aangesloten bij het netwerk van SON. De werkgroep verwacht dat er met ca. 50-100 locaties aanvullend op spoor 2a locaties een voldoende fijnmazige spreiding van locaties kan komen. De inschatting van de werkgroep is dat er in Nederland circa 1.000 testlocaties zijn.

Dit model is niet volledig misbruikbestendig. Bij een zelftest die iemand zelf meebrengt kunnen bijvoorbeeld voorafgaand aan de afspraak handelingen verricht zijn om uitkomsten te manipuleren.

5.4 Zelf testen met thuiscontrole

Een derde manier om testen voor toegang bereikbaarder te maken, is door een fijnmazig en flexibel netwerk van controleurs op te richten die bij de mensen thuis de benodigde controle kunnen leveren. Deze controleurs zouden dan per direct opgeroepen kunnen worden als alternatieve mogelijkheid bij het bestellen van een testafspraak. Hier komt dus een dependance van de teststraat bij de mensen thuis. Het zou hier gaan om identificatie, controle bij afname en analyse van de test en tot slot de registratie van het testresultaat. De controlelocaties zijn digitaal aangesloten bij het netwerk van SON.

Dit model is niet volledig misbruikbestendig. Bij een zelftest die iemand zelf meebrengt kunnen bijvoorbeeld voorafgaand aan de afspraak handelingen verricht zijn om uitkomsten te manipuleren.

6 Advies

6.1 Conclusies en aanbevelingen

De werkgroep concludeert dat het gebruik van testbewijzen voor toegang nooit kan binnen een volledig waterdicht systeem. De kwetsbare aard van het gebruik van zelftesten maakt dat hier extra veiligheidsrisico's aan zitten die niet volledig weg te nemen zijn.

De werkgroep ziet desondanks mogelijkheden om het zelf testen relatief veilig in te zetten voor toegang, mits de relevante stappen in het zelf testen met een vorm van controle plaatsvinden en met in achtneming van het OMT-advies over onder meer de geldigheidsduur.

De werkgroep ziet op basis van een eerste verkenning voldoende technische mogelijkheden om een vorm van zelf testen met controle vorm te geven, waar behoefte aan is. Deze verkenning schetst het juridische kader en andere randvoorwaarden waarmee controle op een wenselijke manier opgezet kan worden met aandacht voor veiligheid, betrouwbaarheid, misbruikbestendigheid, privacy en gebruiksvriendelijkheid.

De werkgroep plaatst voorts een aantal algemene opmerkingen bij die uit het advies volgen:

- Wat betreft veiligheid, betrouwbaarheid en misbruikbestendigheid zal zelf testen het professioneel testen waarschijnlijk niet kunnen evenaren. Het is mogelijk om prikkels in te bouwen die goed gedrag bevorderen en het risico van het onbewust onjuist gebruik van zelftesten verminderen. Desondanks zal er altijd een kans zijn dat misbruik van het systeem gemaakt wordt of onjuist gebruik niet wordt opgemerkt. Dit is niet volledig te voorkomen.
- De hoogte van het veiligheidsniveau dat nagestreefd wordt heeft impact op de mate van gegevensverwerking, inbreuk op de privacy, gebruiksvriendelijkheid en de eisen die aan systemen gesteld moeten worden. Welke mate van controle ingebouwd wordt vraagt een goede afweging.
- Het doel van toegangstesten: mensen identificeren die het risico lopen om tijdens de activiteit besmettelijk te zijn voor anderen en zodoende activiteiten veilig te organiseren voor alle deelnemers mag bij bovenstaande overwegingen niet uit het oog verloren worden.

De werkgroep concludeert op basis van het uitdiepen van denkbare controlevormen dat er binnen enkele maanden mogelijkheden liggen om het zelf testen met controle in te zetten. Daarbij moet opgemerkt worden dat het hier gaat om een eerste verkenning, die in korte tijd tot stand gekomen is, waardoor er nog vele vragen onbeantwoord zijn en/of nader verkend kunnen worden. Deze verkenning gaat bijvoorbeeld niet uitvoerig in op aspecten als implementatietijd, kosten-baten-afwegingen, et cetera.

De werkgroep doet een aantal aanbevelingen:

1. Vraag het OMT om advies over de inzet van zelftesten voor toegang.

Het OMT heeft eerder waardevolle adviezen gegeven over het gebruik van testen voor toegang in het kader van professioneel testen. Het OMT kan in haar advies nadere duiding geven over de geschiktheid van zelftesten voor toegang, handvatten

bieden voor het veilig gebruik van zelftesten, waaronder een advies over de geldigheidsduur van een testbewijs die via gecontroleerd zelf testen verkregen is.

2. Maak op basis van het OMT-advies een beleidskeuze over de wenselijkheid van zelf testen als aanvulling op het professioneel testen voor toegang.

Hierboven is toegelicht dat met het zelf testen niet hetzelfde niveau van veiligheid, betrouwbaarheid en misbruikbestendigheid bereikt kan worden als met professioneel testen. Zelf testen kan desondanks een goede aanvulling op het professioneel testen voor toegang zijn, omdat het laagdrempeliger is en de fijnmazigheid van het toegangstesten vergroot. Het vraagt een beleidskeuze in hoeverre dit extra risico van zelf testen voor de verschillende doelgroepen van het toegangstesten opweegt tegen de te bereiken voordelen en welke controlevariant wenselijk is. De werkgroep adviseert om hier ook de kosten en implementatietijd bij te betrekken. In deze afweging kan ook meegenomen worden dat er mogelijk ook andere middelen zijn die buiten de scope van deze werkgroep vallen en waarmee hetzelfde doel bereikt kan worden. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het vergroten van de fijnmazigheid van het beoogde netwerk van teststraten voor toegang, een fijnmazige sneltest infrastructuur zoals dit nu in Duitsland ingericht is, een testvorm met zelfafname zoals dit nu in Bondsland Wenen gebruikt wordt, mogelijkheden waarbij mensen naar de teststraat toegebracht worden, et cetera.

Bij een positief besluit wordt het volgende aanbevolen:

3. Voer een marktconsultatie uit om goed zicht te krijgen op de productoplossingen die op de markt beschikbaar zijn voor digitale controle.

De werkgroep heeft een eerste verkenning op de markt gedaan van kant-en-klare productoplossingen voor zelf testen met een vorm van digitale controle. De werkgroep constateert hieruit dat er verschillende marktpartijen bezig zijn om producten te ontwikkelen, maar dat de ontwikkeling hiervan nog niet afgerond is. Met een marktconsultatie kan een beter beeld gevormd worden van wat er op de markt beschikbaar is, in hoeverre de beschikbare productoplossingen aan de juiste (juridische) randvoorwaarden voldoen, en hoe schaalbaar deze oplossingen zijn.

4. Benut bij een gewenst gebruik van zelftesten op korte termijn de nu al beschikbare (test)infrastructuur.

De werkgroep constateert dat voor alle controlevarianten geldt dat met een aanzienlijke implementatietijd rekening gehouden moet worden. Om zelftesten op de kortst mogelijk termijn in te kunnen zetten, adviseert de werkgroep om de al beschikbare (test)infrastructuur zoveel mogelijk te benutten. In het voorgaande hoofdstuk heeft de werkgroep hier drie varianten voor geschetst: de digitale teststraat, gebruik maken van controlelocaties en thuiscontrole.

Indien de controlecapaciteit bij de start een belemmering is, of het gewenst is om kleinschalig te starten, kan overwogen worden om te starten met mensen die relatief ver (in reistijd of reisafstand) van een testlocatie af wonen of bepaalde doelgroepen die minder bereid zijn of minder mogelijkheden hebben om naar een testlocatie te reizen. Op de website testenvoortoegang.nl moeten mensen nu een postcode invoeren, waarna zijn de dichtstbijzijnde testlocatie te zien krijgen. Aan mensen die bijvoorbeeld meer dan 15 km van een teststraat wonen zou het zelftesten dan als extra optie zichtbaar gemaakt kunnen worden.

Indien gewenst kan op termijn, als er meer productoplossingen op de markt beschikbaar zijn, overgestapt worden op andere vormen van digitale begeleiding.

5. Richt een implementatiegroep in die de uitrol van gewenste controlevariant voorbereidt.

Een implementatiegroep kan de gewenste controlevariant(en) verder uitwerken, de kosten-baten en implementatietijd inzichtelijk maken, de opschaling uitdenken en de uitrol voorbereiden. De groep kan ook in kaart brengen welk effect het gebruikt zelftesten voor toegang kan hebben op de capaciteitsbehoefte in de teststraten van Stichting Open Nederland. Het inzetten van zelftesten kan immers zorgen voor verdringing van de testvraag naar professioneel toegangstesten.

6.2 Slotsom

De werkgroep heeft als opdracht gekregen om te verkennen hoe zelftesten gebruikt kunnen worden voor toegang. Dit als aanvulling op de huidige infrastructuur van professioneel toegangstesten om het testen laagdrempeliger en fijnmaziger te maken, met name voor mensen die ver van een teststraat vandaan wonen.

Bij een succesvolle inzet van zelftesten kan (op termijn) ook gedacht worden aan een vervanging van (delen van) de bestaande testinfrastructuur. Hier kan onder meer aan gedacht worden wanneer de absolute vraag naar toegangstesten sterk daalt, bijvoorbeeld omdat veel mensen gevaccineerd zijn en via een vaccinatiebewijs toegang kunnen krijgen. Het breder inzetten van zelftesten kan dan kostenefficiënter zijn dan instandhouding van de fijnmazige infrastructuur van professioneel testen.

Ook kan het zelftesten voor toegang benut worden voor bepaalde groepen waarvoor testen in een teststraat een extra drempel is. Bijvoorbeeld op het moment dat er besloten zou worden om ook gebruik te maken van de mogelijkheid in de wet om onderwijsinstellingen gebruik te laten maken van het toegangstesten. Daarbij moet wel in gedachte gehouden worden dat niet iedereen aan het gecontroleerd zelftesten kan participeren. Een alternatief en/of aanvullende ondersteuning voor mensen die dit niet willen of niet kunnen (vanwege persoonlijke bezwaren, medische redenen, verouderde apparatuur, kwaliteit van de internetverbinding, et cetera) blijft nodig.

Bijlage 1: Samenstelling werkgroep

Voorzitter:	Dr. V.J. Timmermans	Ministerie van VWS
Secretaris:	Dr. J. van Heemst	Ministerie van VWS
Wergroep leden:	Mr. M.A. van Aart Dhr. J. Beukers Dhr. C.G. Meeuwsen Dhr. E.Y. Koridon Mw. C. Pauli Prof. Dr. J. Kluytmans Mr. B. Prins Dr. R. Janssen Dr. A. van der Gaag Dhr. S. van der Ven Dhr. E. de Graaf	Ministerie van VWS Ministerie van VWS Ministerie van VWS Ministerie van OCW Stichting Open Nederland

Met uitzondering van de deskundigen afkomstig van Stichting Open Nederland, de ministeries van VWS en OCW nemen de leden vanwege hun expertise op persoonlijke titel deel aan het deskundigenpanel.

Bijlage 2: Controlevarianten

	Fysieke thuiscontrole	Fysieke controle op een controlelocatie	Live digitale controle	Digitale controle achteraf	Digitale controle met getrainde software
Omschrijving	Thuis zelf testen in de fysieke aanwezigheid van iemand die tijdens het testen controlehandelingen uitvoert.	Zelf testen een controlelocatie, in de fysieke aanwezigheid van iemand die tijdens het testen controlehandelingen uitvoert.	Thuis zelf testen, waarbij er via een verbinding live iemand meekijkt die tijdens het testen de controlehandelingen uitvoert. eid van iemand die tijdens het testen controlehandelingen uitvoert.	Thuis zelf testen, waarbij er tijdens het testen video-opnames of foto's gemaakt worden die achteraf gecontroleerd worden.	Thuis zelf testen, waarbij er tijdens het testen, waarbij er via een verbinding controlehandelingen door getrainde software uitgevoerd worden.
Fraudebestendigheid/betrouwbaarheid	- Zeer fraudebestendig. Live controle door een fysiek persoon op een controlelocatie geeft een hoog veiligheidsniveau.	- Zeer fraudebestendig. Live controle door een fysiek persoon op een controlelocatie geeft een hoog veiligheidsniveau.	- Fraudebestendig in te richten. - Niet geschikt voor steekproefsgewijze check.	- Minst fraudebestendig. Risico op fout-positieven afhankelijk van gewenst veiligheidsniveau. - Geschikt voor steekproefsgewijze check.	- Minst fraudebestendig. Risico op fout-positieven. Afhankelijk van gewenst veiligheidsniveau.
Gebruiksvriendelijkheid	- Gebruiker hoeft niet te reizen. - Thuiscontrole is laagdrempelig, maar kan ook als inbruik op privacy ervaren worden.	- Gebruiker moet naar een controlelocatie reizen. De werkgroep verwacht dat er met ca. 50-100 locaties aanvullend aan spoor 2a locaties een fijnmazige spreiding kan locaties kan komen. Mogelijk kan daarbij aangesloten worden bij de totale private testinfrastructuur. De inschatting is dat er ongeveer 1.000 testlocaties in Nederland zijn.	- Gebruiker kan het thuis doen. - Kan je van de hele doelgroep verwachten dat ze voldoende in staat zijn om zich via digitale controle te laten testen?	- Gebruiker kan het thuis doen. - Zuivere controle, er kunnen geen (verbale) aanwijzingen gegeven worden. - Kan je van de hele doelgroep verwachten dat ze voldoende in staat zijn om zich via digitale controle te laten testen?	- Gebruiker kan het thuis doen. - Zuivere controle, er kunnen geen (verbale) aanwijzingen gegeven worden. - Kan je van de hele doelgroep verwachten dat ze voldoende in staat zijn om zich via digitale controle te laten testen?
Aandachtspunten	- Beschikbaarheid thuiscontroleurs. - Bij aanbesteding van thuiscontroleurs kunnen kwaliteitseisen aan de controle en controleurs gesteld worden. - Privacyaspecten	- Werkt alleen als er een infrastructuur van controlelocaties is, die ten opzichte van de locaties voor toegang aanzienlijk dichterbij is. Overwogen kan worden om te starten op plekken die ver van een teststraat liggen. - Bij aanbesteding van controlelocaties kunnen kwaliteitseisen aan de locatie en controleur gesteld worden. - Nemen mensen hun eigen zelftest mee of kunnen zelftesten op de controlelocatie benut worden? - Privacyaspecten	- Kan met minimale gegevensverwerking/opslag. - Controlecapaciteit inregelen (centraal/per sector, hoe om te gaan met piekdruk?) - Privacyaspecten - Compatibel met alle beschikbare zelftesten? - Benodigde faciliteiten voor het testen (benodigde snelheid internetverbinding, generatie telefoon, etcetera)	- Applicatie nodig om de afname te controleren. - Meer gegevensverwerking/opslag nodig dan bij live variant. - Controlecapaciteit inregelen (centraal/per sector, hoe om te gaan met piekdruk?) - Privacyaspecten - Compatibel met alle beschikbare zelftesten? - Benodigde faciliteiten voor het testen (benodigde snelheid internetverbinding, generatie telefoon, etcetera)	- Applicatie nodig om de afname te controleren. Algoritme moet getraind worden - Gegevensverwerking/opslag. - Met minimale personele capaciteit opschaalbaar - Privacyaspecten zijn groot - Compatibel met alle beschikbare zelftesten? - Benodigde faciliteiten voor het testen (benodigde snelheid internetverbinding, generatie telefoon, etcetera)
Implementatietijd	In potentie relatief snel op te zetten. Aanbesteding van de controlerende partij(en) is de belangrijkste bepalende factor voor de implementatietijd.	In potentie relatief snel op te zetten. Aanbesteding van de controlerende partij(en) is de belangrijkste bepalende factor voor de implementatietijd.	In potentie relatief snel op te zetten. Aanbesteding van de controlerende partij(en) is de belangrijkste bepalende factor voor de implementatietijd.	Uit een eerste verkenning van de markt zijn geen geschikte productoplossingen gevonden. Het is de werkgroep wel bekend dat verschillende partijen aan productoplossingen werken. De ontwikkelsnelheid hiervan en aanbestedingsaspecten bepalen de implementatietijd.	Uit een eerste verkenning van de markt zijn geen geschikte productoplossingen gevonden. Het is de werkgroep wel bekend dat verschillende partijen aan productoplossingen werken. De ontwikkelsnelheid hiervan en aanbestedingsaspecten bepalen de implementatietijd.